

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjazabály szerint.

A magyar nemzet ünnepe.

Az élet legnagyobb elve a szeretet. Szeretet alapja a békének és jólétnek, az igazi hatalomnak és tekintélynek, a legszebb, az örök társadalmi viszonyoknak. A hol kihűlt a szeretet, kihalt ott az emberi méltósághoz illő élet. A szeretet az a lelkes apostol, mely összhangot teremt az elmékben, boldogságot a szívekben; mely kiertja a tévely és gonoszság csiréit, s megtermi a nemesség üde virágait.

De minden szeretet között, mely bennünket e földi élethez gyöngéden fűz, a legszebb és legszentebb a — haza szeretete. A társulási ösztönrel egy napon oltotta a szívekbe ez érzést az Alkotó, s a mint e társulási ösztönt követő emberiség ez ösztönnek legszebb érvényesülését abban biztosítja, hogy önmagának hazát szerez és alkot, úgy a legszebb az a szeretet, mely az így megalkotott hazát veszi körül.

A magyar nép mindenkor szeretete hazáját. Történetünk a hazaszeretet könyveire indító példát állítja szemünk elé. E szeretete szerezte meg vér árán nekünk a Kárpátok és Adria közti szép hazát; e szeretete hozatta meg vele azt az áldozatot, hogy ősi vallásáról és életmódjáról lemondva, melyekhez pedig tagadhatatlanul nemes nemzeti kegyelet fűzte, befogadta a „szeretet vallását“, s állandó tartózkodáshoz kötött, szelid életmódot vett fel; e szeretet vezette szent Istvánt, hogy hazánkat keresztény királysággá alakítsa; e szeretet sugalmazta azokat a bölcs törvényeket, melyeken nemzeti nagyságunk épült fel, e szeretet hozott annyi vész között annyi véres áldozatot, e szeretetnek köszönhetjük, hogy nemzeti nyelvünk, hatalmas irodalmunk, dicsőséges történetünk, ke-

gyeletes hagyományaink tudatában oly szép reményekre feljogosító hazát bírnak ez országban.

E szeretetnek hivatása még nem szűnt meg!

E szeretetnek talán nagyobb és magasabb hivatása lesz a jövőben, mint volt a múltban. Sőt az az én nemzeti hitvallásom, hogy a faj-szereteten és erős nemzeti érületen alapuló magyar hazaszereteten a jövőben fog nyilni a leg-erősebben próbára tevő hivatása, feladata! Megértik-e a hazának fiai e hivatás horderejét és feladatait? — ettől függ jövőnk! Mert korunk irányzata minden téren az, mely a nemzeti sajátosságokat lecsiszolva, a világpolgárság eszméje felé tereli a népeket.

Mikor néhány év előtt megünnepeltük a honszerzés ezredik évfordulóját, a történelmi tanulságokon fellelkesült lélek a kegyelet és hála érzelmével hódolt a honszerző ősök emlékének. Szép volt ez ünnep, a nemzetnek mint családnak édes házi ünnepe volt az.

Láttuk Arpádot, a honszerzőt és a vezéreket, elgondolkoztunk az első alkotmány, a vérszerződés pontjain; s a fajszeretet, a nemzeti öntudat és nemes önérték, az ősök dicsőséget sugárzó multja örömkönnyet csalt szemeinkbe.

És ez évben az ünnepi harangszó a kitűzött nemzeti zászló ismét ünnepéről tanuskodik, ünnepelni hív fel. És méltán! Valamint a 896-ban véghez vitt honszerzést az 1000-ben befejezett honalkotás tette állandóvá, szilárdá, a nagy világ előtt, hogy úgy mondjam törvényessé, tiszteletre méltóvá, úgy az 1896-ban tartott honszerzési ünnepet az 1900-ik évnek, mint kilencszázados évfordulónak honalkotási emlékűnnepe van hivatva betölteni.

Az a honszerző kard, ez a honalkotó „korona“ ünnepe.

Fellelkesül-e az elvitázhatatlan történelmi tények tanulságán ez évben a magyar szíve, lesz-e a szemekben a hálának és kegyeletnek egy őszinte sugara a „honalkotó“ ősök emléke iránt? Meglátjuk-e Istvánt, a szent első királyt, sz. Imrét, sz. Lászlót, sz. Gellértet, a vértanút, elgondolkozunk-e sz. István alkotmányán, honalkotó szándékain; s a fajszeretet, a nemzeti öntudat és nemes önérték, az „ősök“ dicsőséget sugárzó multja fog-e örömkönnyet csalni szemeinkbe?!

Vajjon az a nemzet, mely ünnepelt a honszerzés mezején, fog-e, tud-e, akar-e ünnepelni a honalkotás királyt-koronázó templomában?! . . . Ezt kérdezheti minden polgára e hazának, ki hivatalánál fogva bárcsak porszemnyire is felelős a haza sorsáért!

És én, ki e porszemnyi felelősséget ismerem, érzem, bizva a romlatlan magyar szívekben — kijelenthetem, hogy fog, tud és akar. Fog szívében, fog külső ünnepély által, fog illő emlék által.

Ünnepelni fog szívében, mert míg lánggra gyújtja ott az égi hit tüzénél a tiszta hazaszeretet fáklyáját, — imádkozni fog Isten szent oltáránál a hazáért.

Ünnepelni fog külső ünnepélyben, kifejezést ad azon kettős hálának és kegyeletnek, a mely a honszerzés és honalkotás tényét egyenlő mértékben megilleti . . .

Ünnepelni fog illő emlékek megörökítve honszerzetét, háláját, s jelét adja annak, hogy a mint megértette a honszerzés nagyságát, úgy telfogta a honalkotás jelentőségét.

És oltárt emel . . . magasztosat a kereszténység jóságos Istenének, ki szívéből öntötte

TÁRCSA

A Malom-utczából.

Nálunk otthon egész esztendőben nincs olyan szép idő, mint ilyenkor ősszel. Itt a nagyvárosban a viruló fiatal leány után hamarosan egy kiálthatatlan szeszélyes aggszűz lép elénk: forró nyárra zord, esős ködös ősz. Odahaza enyhítik a bőséget az illatos fák és ha vége a kalászerlelő buja évszaknak, még szebb idő következik. Az eső is csak olyan lágyan permetező. Igen, mifelénk soká tart az ősz, a mit ekép hívnak:

— Imhol a vén kisasszony nyara.

Más vidéken azt mondják: vén asszonyok nyara. Ilyenkor a természet visszatér egy-egy időre régi szerelméhez: a naphoz. Verőfényes a délután és este langyos szellők suhannak végig a sétatér fái között, ahol még ül is itt-ott padokon sutogó szerelmes pár. Nem úgy, mint a nagyvárosban, ahol a ködörösök közé szorult hidegszél bajtja a port a sápadt arcokba.

Tudja Pál, mit kaszál. Meg vagy az oka annak, a miért gyakorta emlegetik ezidőt a vén kisasszony nyarát a patikus boltjában meg a kávéház előtt. Ott, ahol a tisztak kutyái apportíroznak és ugatnak az arra járó szép asszonyokra. Akár a gazdáik.

Róza kisasszonyról beszélgetnek és olyankor halkan pereg a szó. E tájban csöndesen járnak a városka lakói a Malom-utczán, mivel hogy ottan lakik Róza kisasszony, aki most mindennap kint ül házikója előtt a kis kertben, hol mindentig virulnak a rózsák.

Ha betéved udvarába a diákok labdája, sose kapják vissza és egész esztendőben nem látni őt soha. Nyári estéken, ha mindenki sétál, akkor se megy ki; csak a zöldzsálos ablakok nyílnak ki.

De így hervadás idején kitűl és a távolba tekint.

Mozdulatlan marad, nem köszön vissza senkinek, csak néz a távolba és a kerítéshez siet, ha kocsizörgés hallatszik az utca végéről. Hogy ez odaér, sirni kezd és arcára szárad a könny. Mély barázdákat szántott már rajta a sós víz, de még a molnár vásott fia se nevet ezen; ő is tudja kire várakozik a csúf vén leány.

De ez nem banná ha nevetnének rajta. És kint marad, bár ha szélre válik a szellőcske. Hiába inti a szomszéd timárné, hogy meghűti magát a vékony fekete flanelben. Bele is betegszik évente, úgy viszik egyenesen az ágyba ahol áttelel. Nyaranta magához tér, erőre kap és ősszel újra kezdi a régít.

Az idén korábban bevitték, de nem nagy időre. Mivelhogy már harmadnapra kikerült a cigánysor mögé, ahol szomorúfűzek hajolnak a korhadt fejfákra. A harangok pedig zúgtak és bűgő szavukat kibajtotta a szél a frissen hantolt sirra!

II.

Akkor jöttek a katonák. Nagyon régen történt, valami husz esztendővel ezelőtt, mikor még nem halatszott ki csengő női hang a vasasbolthól. Szép feleségéről a poczakos kaszászsidónak (pengő kaszát árul, azért hívja így a nép) még nem pletykáltak és a városka a mostaninál unalmasabb képet mutatott.

De a falubeli nagyságos úr lányát elvette egy százados és a befolyásos rokonság kieszközölte, hogy idejöjjenek „fektűdni“ a király emberei, mert a nagyságos asszony nem tudott megválni a gyerekeitől, annak pedig az urával kellett volna menni. Ugy aztán itt maradhattak és egyúttal jót cselekedtek a várossal. Deputáció is járt a pátronusnál emiatt és a polgármester hosszú de rossz beszéddel köszönt meg a tanács nevében a nagyságos urék jóindulatát. Hogy menyinyire igyekeznek lendíteni a lakosság jólétén, a forgalom növelésén.

Igy esett. De a nagyvárosból idekerült tisztak unalmasnak találták a kis garnizont. Ugy tartották,

hogy a legtöbb lánynak divatból kiment parasztosan piros arcza van, az asszonyok meg korán elhervadtak, mert maguk szoptatták a gyerekeiket. És átkozul becsületes volt többnyire az is, aki magtalan maradt.

A szépek közt a legszebbnek van rendesen a legnagyobb udvara. Nálunk fordítva volt. A tiszturak szórakozást kerestek maguknak és a csúnyák között a legruttabbat keresték ki a mulatság céltáblájának.

A szegény Szűcs Rózára esett a választás. A kávéházi tanácskozás közben ajándékot tett egy vöröskereszt főhadnagy.

— Kameradok, sorot húzunk, kirre essék a meg-tiszteltetés, hogy a szép Rozáliának kurizáljon!

— Soa' Idee! Herrlich! Hoch! — kiáltották összevissza.

Csakugyan kisorsolták egymás között a szegény szerencsétlen teremést. Felírták a nevüket egy-egy papírszeletre és a csákókból, ahol összekeverték, a Schmiedt hadnagy neve került elő.

— Na, Herr Lieutenant, tiéd a győzelem! — gunyolódta nevetve. — Láss hozzá, hódisd meg ügyesen szívünk bálványát . . .

S a hadnagy egyéb szórakozás híján hozzá is látott. Négyen-öten vették körül egyszerre azt az igénytelen leányt; de a hangadó mindig Schmiedt hadnagy volt. Azelőtt alig volt alkalma e leánynak, hogy fiatalemberrel beszéljen — hisz kerülték a rút-sága miatt és a behízeglő beszéd egészen elkábitotta fejcsékéjét.

Annyira voltak már, hogy csak a vallomás hiányzott. De már annak az idejét is kitűzte a kegyetlen népség. Megbeszélték, hogy a legközelebbi estén a sétatéren — ahol találkozik Schmiedt a lánnyal — szerelmet fog vallani. Ők meg a bokrok mögül hallgatják. Micsoda hecz lesz az!

Hogy az esthomály terjeszkedni kezdett, kint sétált a „szerelmes“ pár a fasorban. Az egyik padra letelepedtek és a kedélyes hadnagy úr rögtön hozzá-látott.

szívünkbe a hazaszeretetet megneimesített, eszmei tartalomban meggazdagított érzelmeit, kinek csodálatos életében nem olvassuk, hogy nyomora, szörnyű gyalázata, véres szenvedése óráiban — csak egy könnyet is ejtett volna; de könnyezett, mikor a legszentebb családi érzelmek és baráti indulat között hullámozó kebelével rokonának és barátjának sirja előtt állott: „Et lacrimatus est Jesus“, — és többet tett, sirt, mikor a jövőben olvasó lelke megpillantá népének, nemzetének, hazájának világtörténelmi tanulsággal bíró feltartóztathatlan katasztrófáját: „... videns civitatem flevit super illam;“ oltárt emel és felékesíti azt a honszerzés és honalkotás jelvényeivel: a honszerző karddal, a honalkotó „koronával“, az apostoli kettős kereszttel, a „Boldogasszony“ hadi lobogójával, s azzal a háromszínű nemzeti zászlóval, mely a béke fehér mezején nemzeti nagylétünk jellegét viseli:

„Isten, Király, Haza!“

Oltárt emel, hogy az édes anya oda vezethesse ártatlan gyermekeit hazaszeretetet tanulni, a hazáért lelkesen érezni!

Oltárt emel, hogy mikor a tettek mezejéről megtér a hazafi, szüntelenül, akkor is áldozhasson a „Magyarok Istenének“ a hazáért, a vallás tiszta áldozatával!

Oltárt emel, — s a hazáért egekbe szánt annyi tiszta áldozat, annyi ártatlan gyermeki szívből fakadt ima, férfi kebelből feltörő nemes fogadalom, honleányi köny — csak áldást, csak fényt, a dicsőséges múlt után dicsőséges jövőt hozhat a „Magyarok Hazájára!“

Ugy legyen!

T. Gy.

Szegényes állapotok.

Mielőtt e sorok tulajdonképeni czélját ösmertetném, előre kell bocsátanom, hogy nem vagyok pénzügyi kapacitás, a nevemet a közgazdaság irodalmában nem igen ösmerik, s így a városunk gazdasági és pénzügyi viszonyait csak a józanul gondolkodó ember ítéletével fogom megbírálani. Mivel senkinek a legkötelezettje nem vagyok, semminek hivatalra nem pályázom és a konczból soha részem nem volt és nem is kell, nyugodtan, félénkség nélkül rámutathatok azokra a hiányokra, a melyek a mirégi, szép fekvésű városunknak bizony nem igen válnak díszére. A mit írok, és a módokat a miket a szegényes állapotok megszüntetésére jónak

fogok találni, tisztán egyéni véleményem.

Az első és a legnagyobb baj, a mi különben közismert dolog, hogy városunknak kevés a pénze. Ha az okozat megvan, az okot nem nehéz megtalálni. Az ok nem lehet más, minthogy a városi vagyon jövedelme annyira csekély, hogy az még a legszükségesebb bajok elhárítására sem elegendő.

Tudvalévő dolog pedig, hogy egy város akkor kezd meggazdagodni, ha tőkéjének jövedelméből nem kénytelen azt utolsó garast is elkölteni, hanem annak egy részét befektetésekre, egyszóval a vagyon gyarapítására fordíthatja.

Hisz be tudom é látni, hogy minden városnak, a mely a modern kultúra követelményeivel egyes arány, ban akar fejlődni, nagyon sok kiadása van, úgy, hogy azt sok esetben nem tudja a sajátjából fedezni. De azért mégis eleget tesznek a legszükségesebb követelményeknek, hogy legalább a polgároknak adó fejében, kellemes otthont, nemes szórakozást nyújthassanak. A főbb bajok a következők.

1. A csatornázás hiányossága,
2. a rossz kövezet,
3. szabályozási munkálatok,
4. a művészeti és irodalmi teljes hiánya,
5. a város nem tud modern módon felépülni.

Mindezen bajok elhárítása, nem a vezető férfiak csökönységén vagy maradiságán mulik, hanem a már említett tényen, hogy nincs pénz.

Azt hiszem tehát, hogy mindenki megegyezik velem abban, hogy a fő gondot a jövedelem szaporítására kell fordítani. Igen, de hogyan?

Erre többféle mód lehetséges, és épp az a czélom, hogy egy cikksorozat keretében azokat ismertessem, a midőn is bárkitől jó tanácsot, hasznos eszmét szívesen elfogadok.

Az első volna: egy városi takarékpénztár felállítása és létesítése.

Nagyon jól tudom, hogy ez az eszme idegenszerűleg hangzik, talán visszatetszést is szül, mert hisz általa megkönnyebbülne a hitelügylet, olcsóbb lenne a pénz, a mi pedig nyilvánvalóan kevesbitené egyesek gazdagságát, és főlzabadítaná a lekötött, holtan heverő tőkét.

Röviden érintem, mert feltételezem, hogy csak kevesen nem tudják az ilyen intézmény czélját. Hivatása és létjogosultsága óriási nagy, különösen olyan helyeken, ahol a lakosság nem tulságosan gazdag, mert módot nyújt az egyeseknek, hogy pénzüket kamatozás vagyis gyarapítás reményében biztos helyen befektethetik.

Egy-két statisztikai adat bizonyítja, hogy igazam

van. A nagyobb államokban a takarékpénztárak száma következőképen oszlik meg.

Németország	2577 takarékpénztár
Sveicz	1682 „
Egyesült Allamok	2017 „
Ausztria	522 „
Magyarország	601 „

Ha már most egy ilyen takarékpénztár jövedelme ha nem is teljesen, de nagy részben, a városé volna, egy oly állandó pénztorrás állna rendelkezésére, a melyből nem csak a költségeket fedezhetné, hanem vagyoni állapotán is feltétlenül javíthatna. A különböző, rendelkezésére álló alapokat a város nem lenne kénytelen idegen intézeteknél kis kamatra elhelyezni, hanem gyümölcsösztethetné azt sokkal nagyobb mértékben akként, hogy tőkéjét megfelelő kamatok mellett az egyesek rendelkezésére bocsátaná. És ez rendkívüli előnyökkel járna úgy a városra, mint az egyesekre első sorban is azért, mert például feltétlenül emelné itt Gyulafehérváron is a kereskedelmet és az ipart.

Azt mindenki tudja, hogy különösen a kereskedő, de csaknem oly mértékben az iparos is, a mai finansziális viszonyok között csak úgy létezhetik, ha az áruzeikket hitelbe is adhatja vevőinek. Ezt pedig csak akkor teheti, ha neki magának is hitele van, más szóval ha szűkség esetén olcsó tud pénzt szerezni. Gyulafehérváron pedig kellemetlen a pénzszerzés. Drága azért, mert az itteni takarékpénztárak csak meglehetősen magas kamatra adnak pénzt, kellemetlen, mert az embernek két kezesre van szűksége, személyi hitel nincs.

Már most, ha egy városi takarékpénztár létezne akkor az fizetne mondjuk a befizetett tőke után 5%-ot, és a kölcsön vett tőke után kérne 7%-ot. Maradna még mindig a városnak 2% tiszta haszna a tőkéje után, a kereskedő pedig szintén két százalékkal olcsóbban tudna pénzhez jutni, és kezesekre sem volna mindenkinek szűksége, mert hisz a város találna módot be nem fizetés esetén a kölcsön behajtására.

Az elmondott dolgok tisztán csak az eszme illusztrálására, annak könnyebb megérthetésére szolgálnak, és nem jelenthetnek egy kész befejezett tervezetet, mert hisz a kamatláb magassága a világpiacra nem állandó, hanem változásnak van kitéve.

Mindezekből azonban be lehet látni, hogy egy ilyen intézmény emelné a pénzforgalmat, fellendítené az ipart és kereskedelmet, megszüntelné az egyesek tulságos meggazdagodását a város és a többiek rovására.

Gazdagodna csaknem mindenki, és gazdagodna első sorban a város is, a melynek báromakkora lenne a jövedelme.

Ha pedig a jövedelem nagy, akkor nem lenne a sok panasz kiáltó szó a pusztában, és városunk veze-

— Rövid ideje ismerem magát Rózácska, de máris egészen megbódított!

A leány lesütötte a szemét, de egy szót se tudott kiejteni.

A tiszt letérdelt, miközben a bajtársak visszafójtott vihogással hegyezték füllüket a sürű fák mögött.

— Ne marcangolja tovább szívemet olyan kegyetlenül. Hallgasson meg szép szerelmem; könyörgöm, óh mondja, hogy szeret!

— Szeretem — felelt alig hallhatóan a szegény leány. Az ő egyszerű tapasztalatlan szívét hamar el lehetett bolondítani.

— Az első édes csókot nem merem most kérni — folytatta amaz. Akkorra halasztjuk, mikor már a világ előtt is szabad lesz, ha eljegyeztém.

A lány szíve erősen dobogott a szokatlan örömtől és csillogó szemekkel nézett a fiatal emberre, aki fölkelte. Vége a komédiának, a tiszturak elmentek a kávéházba, ahova nemsokára a hadnagy úr is utána sietett.

Nagy murit csaptak aznap este a jól sikerült hecc örömeire. A tapasztalatlan rút kis lány pedig boldogságtól túlradó szívvvel feküdt párnáin és örömeiben sirva temette fejét a fehér párnákba.

III.

Az ismét unatkozni kezdő kompániába újabb élénkséget öntött egy váratlan esemény. Schmiedt hadnagy úr a reggeli gyakorlaton ugratás közben leesett a lováról. Bizony eltörte a balkarját és a fején is súlyosan megsebesült. Eszméletlenül szállították a lakására.

Mikor a szerencsétlenség a Róza kisasszony tudomására jutott, nem ájult el, hanem rögtön a hadnagy Garszon lakására sietett. Kötelességének tartotta, hogy jövendőbelijét ápolja.

Özvegy édes anyja hiába ment érte, semmi áron nem akart hazatérni. Az éjszakát a beteg mellett töltötte és reggelig virrasztva rakta a jeges borogatásokat annak kábult fejére.

És aztán sem ment haza. Ledült az egyik karosszékbe, ott aludt vagy két óra hosszat. Legyőzte szűzies

tartózkodását és azalatt se távozott az ágy mellől, míg a gipszkötést a beteg karjára tették. Az folyton zavarban volt és rá se mert pillantani.

A doktor is hiába küldte baba. Pedig a város már tele volt a hírrel és a pletyka csöppet sem kímélte. Tudta a lány, de nem törődött vele.

A beteg állapota harmadnap annyira rosszra vált, hogy az anyjának sürgönyöztek. Negyvennyolc óra múltán megjött a fehérbajú öregasszony. Nyugalmból borzasztóan felriasztotta a Hiob-hír és reszketett, mikor a fiához vezették. Sirva borult a lázas álmában süttő betegre.

Aztán jobban lett a hadnagy. A szerelmes lány gyöngéd ápolása és édes anyja imádsága meghozta Istentől a gyógyulást.

A tíz nap alatt, míg virrasztott a lány, tíz évvel megöregedett. Egészen összeesett, még rutább lett, mint azelőtt. Tíz nap óta alig evett és alig aludt; a ruháját egyszer se vetette le. De most se akart haza menni; csak a szomszéd-szobában tért nyugalomra.

Mikor kiment a szobából, az anya sokáig utána nézett, aztán megszólalt:

— Édes fiam, nem tudom, ki ez; de nem is kérdezem. Annyit látok, hogy végtelenül szeret. Remélem te is őt.

A hadnagy jó ideig nem felelt, majd szégyenkezve vontatottan elbeszélte a viszonyuk történetét.

Az ősz mairóna csöndesen hallgatta s végre csak annyit mondott:

— Elveszed feleségül, fiam.

— El, édes anyám.

IV.

A gyógyulás gyorsan haladt, de mégis hosszú ideig tartott a mély sebek heggedése. Mikor levették a kötést karjairól és minden veszélyen túl volt, az édes anya elutazott.

Távozása előtt megcsókolta a fiút, aztán a lányt és szólt:

— Egymásé lesztek.

Róza kisasszony sirt és a keze remegett, mikor

a jóságos öreg asszony a fiába tette. És akkor nem is volt olyan rút.

— Most már igazán nem sokáig halasztjuk az első édes csókot — mondta gyöngén mosolyogva a férfi, aki e percben mély hálát érzett iránta.

... De mégis újra el kellett halasztani. Alig, hogy felgyógyult, értesítést kapott az ezred; be kell vonulni. Hirtelen érkezett a mozgósítási parancs, de Schmiedt hadnagyot csak kellemesen lepte meg. Szerette volna méltóképen meghálálni a lány jóságát, de nem házasság által. Félte a gúnytól, tartott a pletykától. Egészen ges lett s az élet erejével az ifjúság önzése is visszatért szívébe. Aztán különben se szeretete. Örült tehát, hogy haladékot nyer.

Kétszer-háromszor elolvasta a sokat jelentő iratot. A bajtársai ugyan azt beszélték, hogy vérontás nélkül fognak bevonulni Boszniába: de ő kételkedett ebben. Valóság, hogy csak három badtestet mozgósítottak, de a háború olyan, mint a lavina. Megindul a csúcsra és nem tudja senki, meddig rohan és hány házat temet el.

Altatta saját magát is, hogy el kell válnia most a leánytól végkép, mert csak nem kötheti magához egy véres hadjárat küszöbén. Ez kegyetlenség volna tőle, — gondolta — hisz könnyen eleshetik, s akkor árván hagyja a szegény teremtet.

Engedékenyebb perzeiben még óhajtott is, hogy ne vonulhassanak be egy kardesapás nélkül az okkupálandó tartományba, hanem támadjanak dúló küzdelmek, a melyeknek ő is áldozata legyen. — ha más képen nem lehetne már megoldani a problémát, amely neki is súlyos gondokat okozott, mikor néha magában szállt. Két hét múltán elvonultak a katonák. Néhány könnyű sóhaj és egy összetört szív keserves zokogása kísérte őket.

V.

Azt az első édes csókot mégse kapta meg Róza kisasszony, akiről ilyen tájban beszélgetnek, mikor is halkan pereg a szó. De a malom utcán nem járnak csöndesen, mivelhogy már nem lakik ott vén kisasszony, aki minden nap kint tilt a kertben, ahol a rózsák virulnak.

T. K.

tősege nem lenne kénytelen összetett kezekkel hallgatni a szemrehányásokat, és belenyugodni abba, hogy nem tudnak segíteni.

Széppülhetne, felépülhetne, úgy mint más városok, Gyulafehérvár is, adhatnánk mi is pénzt színházra, lenne nekünk is képtárunk és könyvtárunk, és nem mondhatnók, hogy a művészetek számára Gyulafehérvár nem képes otthont nyújtani.

Gazdag pedig az a város, a hol a művészet és az irodalom virágzik.

R—e G—a.

Ujdonságok.

Gyulafehérvárt, 1900. augusztus 16.

— **A király születésnapja.** Ő Felsége het venedik születésnapja alkalmából, augusztus 17-én este a várost kivilágítják, 18-án délelőtt 9 órakor pedig a várbeli nagy templomban ünnepélyes nagy mise lesz.

— **Majláth püspök mint elnök.** A katolikus nagygyűlés keretében tartandó eucharisztikus kongresszusnak Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök lesz az elnöke.

— **A kereszténység jubileuma városunkban.** Azt az országos nagy ünnepet, melyre most, a magyar kereszténység és első királyunk koronáztatásának kilencszázados évfordulóján készülnek, Gyulafehérvár is impozáns módon öhajítja meg. — A helybeli plébánia-hivatal már meg is állapította az ünnepély sorrendjét, melyet az alábbiakban adunk közre: Aug. 19-én, Szent István napjának előestéjén a várost kivilágítják, Augusztus 20-án, Szent István napján, délelőtt 9 órakor nagy mise, mely után Szabó György pleb. helyettes mond ünnepi prédikációt. E napokban reggel, délután és este az összes katolikus templomokban fél óráig tartó nagy harangozás lesz „Ave Mariá”-ra. A lakosságot fölkéri az ünnep rendezősege, hogy házaikra lobogót tűzzenek. Az apácák templomában, ugyancsak ez évforduló alkalmából, 18-án és 20-án ünnepélyes istentiszteletek lesznek, melyeken Vartha X. Ferencz fogja az alkalmi szent beszédeket mondani.

A plébánia ünnepi meghívója a következő:

Forrón Szeretett Magyar hazánk

900 éves keresztény voltának megünneplésére, csatlakozva azon országos ünnepségekhez, melyek e jubileumi szent esztendőben minden igaz magyar szívet szelkesedéssel és örömmel töltenek el, hogy annál bensőbb buzgósággal mondassunk báát a népek és nemzetek Urának, ki a hosszú századok viharjaiban oly kitüntető kegyességgel védte a magyar hazát és nemzetet a megsemmisülés örvényeitől — és kiesdjük szeretetét és jószágát a jövőre is e sokat szenvedett haza számára és annak bölcs királyára: folyó évi augusztus hó 15-én — Nagy-Boldogasszony napján, augusztus hó 18-án — Apostoli Királyunk születésének 70-ik évfordulóján és augusztus hó 20-án — Szt. István első apostoli királyunk ünnepén d. e. 9 órakor a helybeli székesegyházban

Ünnepélyes Szt. Mise fog tartani, melyre

azon tiszteletteljes kéressel hivatik meg, hogy ez ünnepék fényének emelése végett bevezett napok előestéjén ablakaikat kivilágítani, az ünnepen pedig az épületeket nemzeti lobogókkal feldíszíteni az iveskedjék. Gyulafehérvárt, 1900. aug. 11-én. Szabó György, pleb. helyettes.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári lövész-egylet 1900. évi augusztus hó 19-én (vasárnap) saját park helyiségében királyunk Ő felsége 70-ik születésének évfordulójára megünneplésére király diszlövészettel egybekötött sétatangversenyt, fényes tűzijátékot és táncmulatságot rendez, melyre t. Czimet és családját tisztelettel meghívja A király diszlövész d. e. 10 órától 12-ig, d. u. 1-től 5-ig 25 cmt. átmértű és 4 köre beosztott cél-táblára — a lödijjak gyűjtés után adományoztattak. 2. Flobert és pisztoly lövészet d. u. 2-től 5 óráig. 3. Üveg golyó-lövészet d. u. 5-től 6. óráig 4. Séta hangverseny d. u. 4 órától. 5. Verseny tekérés d. e. 10-től 12-ig, d. u. 2-től 6 óráig. 6. Díjjak kiosztása d. u. 6 órakor. 7. Csolnakázás egész nap, verseny d. u. 1/2 órák. 8. Virágkorzó és Confetti d. u. 6 órától. 9. Versenyfutás zsákokban d. u. 6 órakor. 10. Táncmulatság este 8-órától. 11. Királyunk Ő felsége arcképének díszes kiállítása a fő közepén 1/2 órák a lövöldei park és fő teljes kivilágítása m. llett. 12. Fényest tűzijáték a magyar koronát jelző képlettel. Belépti-díj személyenként 30-kr. 60. fill. Gyermekjegy 10. kr. 20. fill. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak el és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Morennó K. divattüzletében. Ételek és italokról gondoskodva van. Lödijjak 1. király diszlövésznél: 1 drb. aranyozott ezüst serleg a

a legmélyebb központi lövéssel, 2. Kör díjak: 10—10 lövés között a legtöbb köregység 1-ső díj 10 koronás arany. 2-ik díj 5 koronás ezüst. 3-ik díj 2 koronás ezüst. 3. Összdíj: Az összes lövések között a legtöbb kör: egység 1-ső díj 10 koronás arany. 2-ik díj 5 koronás ezüst 3-ik díj 2 koronás ezüst. 4. Üveg golyó lövészet: 10—10 lövés között a legtöbb egység: 1-ső díj 1 ezüst, vadász pohár, 2-ik díj 3 korona ezüst, 3-ik díj 2 korona ezüst. 5. Pisztoly lövészet: 10—10 lövés között a legtöbb köregység 1-ső díj 5 koronás ezüst. 2-ik díj 2 koronás ezüst, 3-ik díj 1 koronás ezüst. 6. Flobert lövészet: 10 — 10 lövés között legtöbb köregység 1-ső díj 3 korona ezüst, 2 díj 2 korona ezüst, 3 díj 1 korona ezüst. 7. Csolnak verseny: díj. A leggyorsabb s legjobb evezősöknek csolnakázásnál 2 korona ezüst, szandolinnát 1 korona ezüst. 8. Versenyfutás zsákokban: legjobb futó 1 kor. ezüst. 9. Tekepálya verseny: a 3 első báb felállításából az összes dobások közt a legtöbb bábegység: 1 díj 10 korona arany, 2 díj 3 korona ezüst, 3 díj 2 korona ezüst.

— **Egy új gyógymód a tuberculozis ellen.** Palermóban a csodálat és az érdeklődés központját Bandiera G. tanárnak, híressé vált vegyésznek föltedezése képezi, kinek laboratóriuma a Tornieriuczában van. A leltint század utolsó részében a tudósok és orvosok nagy része teljes tevékenységével azon fáradozott, hogy egy oly eszközt, egy oly különlegességet fedezzenek fel, a mely képes a tüdővérszt, tüdő és légcső hurutot, egyszerűen azon betegségeket, a melyek az emberiségnek csaknem felét elpusztítják, megszüntetni. Az új gyógymód ellentétben azokkal, a melyekkel a napjainkig próbálkoztak egy vegyészeti termék gyors és biztos hatásán alapszik, a mely termék a légzést szabadabbá, a nyálka kiválasztást könnyebbé teszi; használata által a láz fokként kisebbedik, az étvágy visszatér, az erők növekszenek. Az eddigi kísérletek a legszébb reményeket is föltöltötték. Az új antiszeptikus módszer megakadályozza a bacilusok fejlődését, és biztosítja a szervezetet bármilyen fertőzés ellen. Az orvosi kar nagy része sürgönyileg fejezte ki szerencsekívánátát a genialis föltalálónak és szakadatlanul érkeznek a levelek Bandiera G. tanárhoz, a melyben egy-egy leveggel kérnek az új csodaszerből, mert evel minden beteg kísérletet akar tenni. És a kitűnő vegyész, aki igazi philantrop, siet eleget tenni mindenki kívánságának. Tudomásunk van róla, hogy Bandiera tanár még ez év folyamán bemutatja föltedezését az orvosi szövetségnek; addig is a szenvedő emberiség nevében röjjük le a hála adóját a nagy föltalálónak, aki Palermó városának, a hol tanult és dolgozott, örök dicsőséget szerzett.

— **Szállítás a m. kir. államvasutak részére.** A m. kir. államvasutak igazgatósága 1900. évek szűkséges évenként mintegy 22090 métermázsza kovácszen (faszén) szűksége fedezésére nyilvános pályázat hirdetett. Pályázati határidő 1900. szeptember 7. A pályázati feltételek a kereskedelmi és iparkamránál (Kolozsvári) megtudhatók, a hol bővebb felvilágosítások isszerezhetők.

— **Mi okvetlen szükséges minden hölgynek?** Szép tiszta üde arcbőr! Ez a legkönnyebben és a legbiztosabban az egész világon elismert és kedvelt Margit crém használata által érhető el. E teljesen ártalmatlan törvényesen védett arckrém, mely sem higanyt sem olmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az arcz mindegyik tisztáltságát pár nap alatt eltávolítja, a ránczokat kisimítja és az arcznak fiatal rózsás színt ad. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona.

— **Kolozsvár házassodik.** A központi statisztikai hivatal által kibocsátott júniusi füzetben egy rózsás kolozsvári adatot találtunk. Kolozsvárt volt az egész országban legtöbb dolga a nemzeti-szín szalagos anyakönyvvezetőnek, mert ott kötötték a legtöbb házasságot. Most csak az a kérdés, hogy Kolozsvár-e a legszínesebb város, vagy ott él a legtöbb számító ember? Kitudja? Erre feleljen a statisztika. De legyünk mi optimisták és bigyjuk az elsőt. Kívánjuk, hogy viruljon Kolozsvárt tovább is a házasság.

— **Kifelé.** Magyarországon — Horvátországtól és Szlavóniától eltekintve — ennek az évnek júniusában kilencz ezerszáztizenhárom utlevelet adtak ki. Legtöbb utlevél Zemplén (1303), Brassó (735), Csik (635), Sáros (606), Szeben (557), Háromszék (490), Bács-Bodrog (353), Szepes (345), Ung (341), Nagy-Küküllő (303), Abauj-Torna (249), Bereg (197), Torontál (176), Máramaros (162), Fogaras (142), Szabolcs (124), Gömör (112), Krassó-Szörény (108), Udvarhely (104), Tolna (96) és Trencsén (93) vármegyékbeli; Budapest székesfővárosi (400), végül Pancsova (204), Versecz (46) és Ujvidék (37) thj. városokbeli illetőségű egyének részére Amerikába (3575), általában Európába (2768), Romániába (2775), és Oroszországba (86) szökött. Ezek az adatok minden kommentár nélkül, önmaguk beszélnek. Folyik

kivándorlás Amerikába, Romániába s a kesergés és a panasz nem elég ahhoz, hogy itthon maradjon az a tömeg, a melynek nem termelt kenyéret a magyar föld.

— **Gólya a vasuton.** A napokban egy csinos fiatal asszonyka utazott Iglórol Kolozsvárra. Utközben hirtelen rosszul lett, később szülési fájdalmak lepték meg a szegény asszonyt. Orvos hiányában a vasuti kaulauz sietett a szenvedő nő segélyére. A szakaszból mindenki kisietett, úgy hogy a kaulauz maga maradt, de nem jött zavarba. A gyermek megszületett. Nehány óra múlva azonban ismét szülési fájdalmak mutatkoztak s jó lsten! az asszony megszülte második gyermekét is. Ugy a fiatal asszonyka, mint a gyerekek a legjobb egészségben vannak s ugyan csak nagy lessz az öröm Kolozsváron, mikor egy helyett hárman fognak megérkezni.

— **A méhek elekora.** A méhek életkora szoros összefüggésben áll életviszonyaikkal, azaz helyesebben azzal, hogy van e alkalmuk dolgozni, vagy sem. Nyáron, mikor nappirkadástól késő estig kijárhatnak, ugyszólván agyoudolgozzák magukat s ritkán élnek tovább öt-hat hétnél, beleszámítva azt az időt is, a melyet a bölcsöböl való kibúvás napjától a teljes megérsődésig, azaz az első kirepülésig a kaptárban töltenek, míg ellenben a későn ősszel költött méhek április, sőt május végéig is élnek. Az anya öt évig is él, ha magára hagyják, de nemző képessége a legtöbb esetben már a harmadik évben erősen hanyatlik. A here élete csak ritkán nyulik hosszabbra két hónapnál, mert a rajzás befejeztével a méhek kiűzik a korábban oly szívesen látott és gyengéden dédelgetett naplopó urfiakat, a kiknek immár semmi hasznát sem vehetik. De megessik, hogy egyik-másik kaptárban egy-két helet egész télen át megéljenek. Különben a méh is úgy van mint a nyul: ritka náluk a természetes halállal való kimúlás.

Egy érdekes levél.

Bécsi tudósítónktól.

Wolf Rudolf úr rajzoló Bécsben, Hepgasse 18. szám alatt, levélben, melyet alább közlünk, tudatja velünk, milyen kitűnő eredményt ért el felesége egy Ausztriában eddig ismeretlen gyógyszerrel, mely a betegség vagy vérszegénység által elgyengült vért bámulatosan felrissziti.

A legbámulatosabb eredményt értem el írja Wolf úr, Williams dr. Pink-pilulával. Feleségem gyomorbajban szenvedett s mintán egy ideig használta a Pink-pilulákat, fájdalma megszűnt s ma igen jól érzi magát. Ugyanezt a módszert alkalmazom leányomnál bénasága ellen s remélem, hogy ugyanolyan eredményt érek el, mint anyjánál.

A Pink-pilula bámulatosan erős hatást gyakorol az egészségre. Számtalan a vér gyöngyességéből származó betegség van, melyet gyógyít. A friss, tiszta, rendszeren működő vér eltünteti a vérszegénységet, a sárgaságot, neurasténiát, gyomor- és bélbajt és reumát. A Pink-pilula a testnek új erőt, ellenálló képességet ad s ez bizonyítja az egészséget és a hosszú életet.

Kapható minden gyógyszerertárban, valamint a magyarországi főraktárban **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. doboza 1 frt. 75 krért vagy 6 doboz 9 frtért.

Páratlan a THYMOL fog-erőme!

THYMOL
a legkellemesebb fogtisztító szer,
űdit, frissít.

THYMOL
ártalmatlan,
antiseptikus,
eltávolítja a fogfájást.

THYMOL
törvényesen
védett Hazai
gyártmány.

1 tubus 60 fillér. Kapható mindenütt.
6 drb. díszes tubus dobozban 3 korona. bérmentve.
Egyedüli készítő és főszétküldési raktár:

* **SCHWARTZ** illatszergyára *

hygen. kosmet. laboratorum.

Budapest, Damjanich-utca 28.

Gyári raktár s fióküzlet: **Nemesvár** (színházépület)
Főraktár: **GÓTH GYULA** ur és női fodrászüzletében
Gyulafehérvárt.

THYMOL
fehériti, szépi-
piti és konser-
válja a fog-
fájást.

THYMOL
uton igen
célszerű. Nél-
külözhetet-
len.

THYMOL
felülmúlmin-
den más fog-
tisztító szer.

TARTOS SZAGTALAN
Eredeti üvegben 80 kr., 1 fnt 20

AZONNAL SZARAD
A szoba azonnal használható.

Christoph-Lak
A VALÓDI
A LEGJOBB MÁZALÓ ANYAG A PALLÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakknak sajátja, elkerülhető. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fűdi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

*** tiszta fénymáz (színezetlen) ***

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek már bemázolt egészen új pallókra való. — Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetdmtr. (két közepmagyságu szobára való) 5 fnt 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál, tessék jól vigyázni a czégre s a gyári jegyre mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyármányt sokfelé utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

CHRISTOPH FERENCZ,

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és Praga, K. egyedüli gyártója. Berlin. Kapható: J. B. Misselbacher czégnél Gyulafehérvárt.

A járadékpapírok, valamint az állami- és magán sorsjegyek jelenlegi alacsony árfolyama ezek megvételét megtakarított összegek legjobb elhelyezésére ajánlatossá teszi. Bővebb felvilágosítást nyújt a

BANKEGYESÜLETI VÁLTÓÜZLET

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

— BUDAPEST —

mely ily államkötvényeket, valamint állami- és magán sorsjegyeket olcsó havi részletre, több évi letételésre elad.

Képviselők,

kik ily értékpapírok eladásával, valamint sorsjegytársaságok összeállításával foglalkozni óhajtanak, magas jutalékban részesülnek.

Legjobbnek elismert

Kalodont

Mindenütt kapható.

Sz. 565--1900.

Arverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróóság 1900 Sp. 811/3 számú kiküldő végz. se által Dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt kuttalvi Biszka József végrehajtató javára kuttalvi Nisztor Szabasztián I. György és neje ellen 626 kor. tőke, ennek 1900 év május hó 5-ik napjától számítandó 5% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követeles erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság VII/21—1900. lefoglalt és 1042 koronára becsült még pedig: Ezen fentti követelés és járulékaik kielégítése végett részben feltű-foglalásképpen, részben első sorban lefoglalt 1 fehér 6 éves meddő tehén, 1 darab ártán sertés, 1 vasalt ökör szekér, 2 darab fejős juh, 50 darab fehér berbécs, 5 szekér széna és 15000 darab égetett téglából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az V. 350/2—900 sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínén vagyis Kuttalva községében Nisztor Szabasztián I. György és neje lakásuk előtt leendő eszközésére 1900. év augusztus hó 23-ik napjának d. u. 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. tcz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az előrverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldőnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kinek kell sok pénz?

Havonta 1000 korona tisztességesen és veszély nélkül könnyen kereshető. Czimek kéretnek **Franz Hermann Aussig a/E. Böhmen Bräuhausegasse 6.** hirdetési irodába azonnal beküldetni.

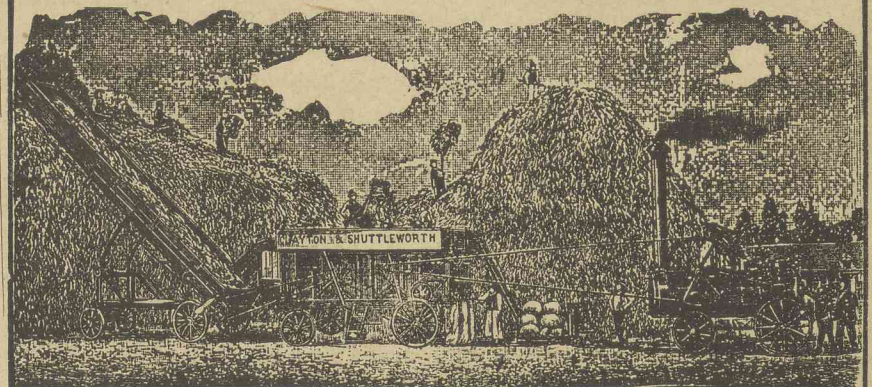
Hirdetések jutányos áron

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

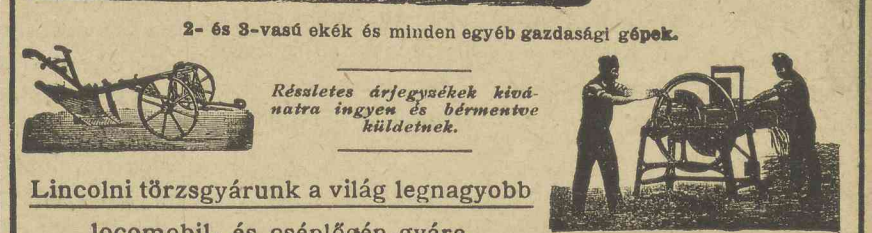
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szeeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-akék

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Az előrverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1900-ik év augusztus hó 4-ik napján.
Csi a Lázár, kir. bir. végrehajtó.

A. asszony: „Hol szerzi be kegyed eczetjét?
A kegyed salátája nekem kitűnően ízlik!”

B. asszony: „Én egyáltalában nem vásárolok eczetet, hanem magam készítem azt — a híres „Vinacet” eczet-essentiából. Így nekem mindig friss eczetem van; holott kész-eczet sokszor romlott — vagy nálam elromlik, vagy pedig rossz anyagból készült. — Amelett olcsóbban is jövök ki; mert az ily eczet literje nekem csak 15 fillérembe jó. A „Vinacet” essentiat minden helybeli csemege- fűszer- és drogua üzletben megkaphatja. Árak: 1/4 literes üveg 1 kor. 1 egész literes 3 korona.

Kérjen csak valódi „Vinacet” essentiát.
Főraktár Gyulafehérvárt: Jakabffy Albert és Lobstein Sámuel kereskedéseiben.

Használt isk. könyvek ujrakötését

vagy bármilyen

könyvkötői munkák diszes kiállítását

legjutányosabban eszközli

a püsp. lyc. könyvny. könyvkötészeti osztálya,

Gyulafehérvárt, főtér.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.